

Civilná ochrana informuje

ČO MÁ KAŽDÝ VEDIET V PRÍPADE OHROZENIA

1. VŠEOBECNÉ ZÁSADY ČINNOSTI PRI OHROZENÍ

- **Uvedomte si**, že najväčšiu hodnotu má ľudský život a zdravie a až potom záchrana majetku.
- **Pamätajte** na sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci a vzájomnej pomoci v tiesni.
- **Rešpektujte** informácie poskytované prostredníctvom rozhlasu a televízie.
- **Nerozširujte** poplašné a neoverené správy.
- **Nepodceňujte** vzniknutú situáciu a zachovajte rozvahu.
- **Netelefonujte** zbytočne, aby ste počas mimoriadnej situácie nepreťažovali telefónnu sieť.
- **Pomáhajte** ostatným, najmä starým, chorým a bezvládnym ľuďom, postarajte sa o deti.
- **Dodržiavajte** pokyny pracovníkov civilnej ochrany a ďalších záchranných zložiek, orgánov štátnej správy a samosprávy

Čo je ohrozenie?

Ohrozenie je obdobie, počas ktorého sa predpokladá nebezpečenstvo vzniku alebo rozšírenia následkov mimoriadnej udalosti.

Čo je mimoriadna udalosť?

Mimoriadnou udalosťou sa rozumie živelná pohroma, havária alebo katastrofa, ktorá ohrozuje život, zdravie alebo majetok.

Čo je mimoriadna situácia?

Mimoriadnou situáciou sa rozumie obdobie ohrozenia alebo obdobie pôsobenia následkov mimoriadnej udalosti na život, zdravie alebo na majetok, ktorá je vyhlásená podľa zákona NR SR č. 42/1994 Z. z. o civilnej ochrane obyvateľstva a počas ktorej sú vykonávané opatrenia na znižovanie rizík ohrozenia alebo postupy a činnosti na odstránenie následkov mimoriadnej udalosti.

Mimoriadna situácia sa vyhlasuje a odvoláva prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov.

Chemické ohrozenie?

Môže byť uskutočnené rozptýlením toxických chemických látok do životného prostredia v kvapalnom, plynnom, práškovom stave alebo použitím aerosólov, najmä v priestoroch vysokej koncentrácie obyvateľstva (dopravné uzly, obytné štvrte, futbalové štadióny, amfiteátre, nákupné strediská), alebo v objektoch a zariadeniach na hromadné zásobovanie (vodojemy, vodné zdroje, obilné silá, veľkosklady potravín, krmív a pod.).

Vplyv toxických chemických látok na živé organizmy spôsobuje ich poškodenie alebo smrť. U ľudí dochádza najmä k vyradeniu či poškodeniu centrálného nervového systému, dýchacích orgánov alebo zažívacieho traktu. Pľuzgierotvorné látky spôsobujú bolestivé, ťažko sa hojace rany a odumieranie zasiahnutého tkaniva.

Biologické ohrozenie?

Spôsobujú pôvodcovia hromadných prenosných ochorení – baktérie, rickettsie, vírusy, pliesne a proteinové toxíny, šírené:

- **nainfikovanými prenášačmi** (hmyz, hlodavce, divokožijúce zvieratá),
- **kontaminovanými práškami, kvapalinami alebo géľmi – pastami**, šírenými v tubách, ampulkách, listoch a balíkoch, injekciách, kontaminovaných potravinách, nápojoch a krmivách.

Spôsobujú nákazlivé prenosné ochorenia ľudí a zvierat.

Aké sú príznaky chemického a biologického terorizmu?

Teroristické použitie toxických chemických látok a biologických prostriedkov je zákerné a ráta s oneskorenou reakciou na vzniknutú skutočnosť. Preto je dôležité včas rozpoznať príznaky použitia týchto prostriedkov. **Akým javom je potrebné venovať zvýšenú pozornosť ?**

- počuteľným a viditeľným tlmeným výbuchom munície, po ktorých následne vzniká oblak aerosólu, šíriaci sa v smere prízemného vetra,
- drobným olejovitým kvapkám, jemnému poprašku, viditeľným na teréne s vegetáciou a na rôznych materiáloch,

- zjavnému plošnému poškodeniu a zničeniu vegetácie (nápadná zmena farby, uschnutie),
- známemu aj neznámemu hmyzu (vši, blchy, muchy, kliešte), ktorý sa v teréne pohybuje a šíri v nezvyklom množstve a ročnej dobe, uhynutým hlodavcom, neznámym predmetom a neidentifikovateľným obalom,
- vode v otvorených vodných zdrojoch - riekach, potokoch a rybníkoch – ktorá je nezvykle číra nakoľko pôsobením toxickej chemickej látky boli zničené bežné drobné organizmy (dafnie, vodomerky, larvy a pod.),
- náhlým hromadným prenosným ochoreniam, ktoré sa bez zjavnej príčiny šíria medzi obyvateľmi a zvieratami, prejavujú sa príznakmi otravy (intoxikácie), zapríčiňujú hromadné poškodenia zdravia, úmrtia obyvateľov a úhyn zvierat.

2. VŠEOBECNÉ ZÁSADY PRI VYŽADOVANÍ POMOCI

a/ Čo robiť v prípade mimoriadnej situácie

- Rešpektujte informácie z oficiálnych zdrojov
- Nerozširujte poplašné a neoverené správy
- Upozornite ohrozené osoby vo Vašom okolí
- Netelefonujte zbytočne
- Nepodceňujte vzniknutú situáciu
- Najväčšiu hodnotu má život až potom majetok
- Podriadte sa pokynom záchranárov
- Pamätajte na sebaochranu, poskytnutie prvej pomoci postihnutým

Pred opustením bytu

- Uzatvorte prívod vody, elektriny, plynu
- Informujte susedov o vzniknutej situácii
- Uzatvorte a utesnite okná, dvere
- Pripravte si evakuačnú batožinu a improvizované prostriedky ochrany obyvateľstva
- Domáce zvieratá zásobte vodou a krmivom
- Uzamknite byt
- Dostavte sa na určené miesto podľa pokynov OcÚ
- Dodržiavajte pokyny orgánov zabezpečujúcich evakuáciu

Ak zistíte vznik mimoriadnej udalosti, ktorá ohrozuje život, zdravie, majetok alebo životné prostredie, okamžite volajte na telefónne čísla:

112 – linky pre poskytnutie pomoci občanom v tiesni a pre riešenie mimoriadnej situácie

158 - Policajný zbor (zasahuje pri dopravných nehodách, páchaní trestnej činnosti, ...)

155 – Záchranná zdravotná služba (zasahuje pri ohrození života a zdravia)

150 – Hasičský a záchranný zbor (zasahuje pri likvidácii požiarov, úniku nebezpečných látok,

033 6499 123, 0903 065166 - starosta

Pri oznamovaní vzniku mimoriadnej udalosti uveďte:

1. Vaše meno a číslo telefónu
2. miesto odkiaľ voláte
3. druh udalosti
4. miesto udalosti, lokalitu
5. rozsah udalosti

Po ukončení hovoru počkajte na spätné volanie operátora príslušnej záchrannej zložky. Záchranné práce vykonávajú v prvom rade profesionálne základné záchranné zložky, ktoré sú na túto činnosť pripravené a adekvátne vybavené.

b/ Ako predchádzať vzniku mimoriadnych udalostí

- Zredukujte riziká vzniku požiaru vo vlastnom dome, na pracovisku, vo svojom okolí
- Udržiavajte voľné únikové cesty
- Ak vznikne požiar v budove, kde sa nachádzate, opustite budovu a volajte záchranu
- Nikdy nepoužívajte pri úniku výťah
- Ak pocítite, že dvere sú horúce, neotvárajte ich, môže to znamenať požiar na druhej strane dverí
- Nikdy nevstupujte späť do domu, pokiaľ hasiči a ďalšie záchranné zložky neurčia jeho bezpečnosť
- Používajte certifikované elektrospotrebiče
- Dodržiavajte zásady bezpečnosti pri práci
- Svojou činnosťou neohrozujte seba ani iné osoby

- Nevyhľadávajte zdroje nebezpečenstva
- Informujte sa o možných zdrojoch rizík vo svojom okolí
- Rešpektujte varovné signály a pokyny zodpovedných orgánov

3. VAROVANIE OBYVATEĽSTVA

Varovanie obyvateľstva je jedno z najdôležitejších opatrení civilnej ochrany. Varovanie je vykonávané varovnými signálmi uskutočňovanými prostredníctvom sirén. Varovné signály sú následne dopĺňané hovorenou informáciou prostredníctvom hromadných informačných prostriedkov. Ak zaznie varovný signál:

Obyvateľstvo obce bude varované rozozvučaním sirény, ktorá je umiestnená v Dome kultúry J.Fándlyho a zabezpečuje varovanie 100 % obyvateľstva obce

- nastáva mimoriadna situácia,
- podľa tónu signálu a dĺžky jeho trvania zistíte, pred čím vás varuje, počúvajte následnú hovorovú informáciu vysielanú rozhlasom, televíziou alebo hlásením mestského rozhlasu.

a/ Varovný signál: **VŠEOBECNÉ OHROZENIE**

Varovanie obyvateľstva pri ohrození alebo pri vzniku mimoriadnej udalosti, ako aj možnosti šírenia následkov mimoriadnej udalosti - **2-MINÚTOVÝ KOLÍSAVÝ TÓN SIRÉN a následne reláciou v miestnych oznamovacích prostriedkoch**

Kolísavým tónom sirén v trvaní dvoch minút sa počas vojnového stavu a počas vojny vyhlasuje aj ohrozenie v prípade možného nebezpečia alebo vzdušného napadnutia územia štátu. Slovná informácia pri takomto ohrození obsahuje vymedzenie územia, pre ktoré je ohrozenie vyhlásené a výraz **„VZDUŠNÝ POPLACH“**.

b/ Varovný signál: **OHROZENIE VODOU**

Varovanie obyvateľstva pri ohrození ničivými účinkami povodňovej situácie - **6-MINÚTOVÝ STÁLY TÓN SIRÉN**

c/ Signál: KONIEC OHROZENIA

2-MINÚTOVÝ STÁLY TÓN SIRÉN BEZ OPAKOVANIA

! POZOR !

Každý druhý piatok v mesiaci sa o 12.00 hod. sa vykonáva preskúšanie prevádzkyschopnosti systémov varovania dvojminútovým stálym tónom sirén. O ďalších, nepravidelných skúškach mimo toho termínu bude obyvateľstvo informované oznamovacími prostriedkami obce (rozhlas, televízia).

Kde získať informácie o možnom ohrození a príslušných ochranných opatreniach.

- **Občan** – na obecnom úrade tel. č. 033/6499 113, 033/6499 123
- **Zamestnanec** – od svojho zamestnávateľa
- **Právnická osoba, podnikateľ** – na obecnom úrade tel. č.033/6499 113
- Na obvodnom úrade, odbor krízového riadenia tel. č. 033/641 22 64
- Na koordinačnom stredisku integrovaného záchranného systému č. t. 112

4. ČO ROBIŤ, KEĎ ZAZNIE SIRÉNA ?(mimo doby pravidelného preskúšania sirén)

- **Pri pobyte mimo budovu - vyhľadajte čo najrýchlejšie úkryt, popri prípade vstúpte do najbližšej budovy**
- Ak sa nachádzate v domácnosti - zhromaždite celú rodinu a byt neopúšťajte.
- Nesnažte sa vyzdvihnúť deti zo škôl a predškolských zariadení, bude o ne postarané.
- Vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere a vetráky, odstavte klimatizáciu (netesnosti prelepte páskou, väčšie netesnosti môžete utesniť tkanivami namočenými vo vode s rozpustenými saponátmi). Uzavretím priestoru znížite pravdepodobnosť vlastného ohrozenia.
- Uhaste otvorený oheň a iné spaľovacie zariadenia.
- Sledujte vysielanie miestneho rozhlasu (SRO – Slovensko 1 , STV 1) a riadte sa podľa vysielaných pokynov.

- Telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky, najmä nevolajte čísla tiesňového volania.
- Postarajte sa o domáce a hospodárske zvieratá.
- Čakajte doma na ďalšie pokyny.

POZNÁMKA:

Overte si, či vo vašej blízkosti nie sú ohrození starí ľudia, chorí, neschopní pohybu ! Postarajte sa o deti bez dozoru ! Pri akejkol'vek činnosti zachovávajte pokoj a rozvahu

5. ČINNOSŤ V OBLASTI OHROZENEJ ÚNIKOM NEBEZPEČNÝCH LÁTOK

Nebezpečné látky sú prírodné alebo syntetické látky, ktoré svojimi chemickými, fyzikálnymi, toxikologickými alebo biologickými vlastnosťami samostatne alebo v kombinácii môžu spôsobiť ohrozenie života, zdravia alebo majetku. Všeobecne pod nebezpečnými látkami rozumieme chemické, rádioaktívne alebo biologické látky.

Únik nebezpečných látok môže byť spôsobený deštrukciou stacionárneho zdroja nebezpečnej látky (výrobné zariadenie, sklad, zariadenie využívajúce nebezpečnú látku ako médium (napr. chladiarenské zariadenie), alebo z dopravného prostriedku pri preprave nebezpečnej látky (autá alebo železničné vagóny určené na prepravu nebezpečných látok).

Ohrozenie nebezpečnými látkami môže byť spôsobené aj teroristickým útokom.

a/ V prípade úniku nebezpečnej chemickej látky (alebo v prípade chemického terorizmu)

Ked' zaznie varovný signál sirény:

Pri pobyte v budove

- zostaňte vo vnútri, prípadne sa ukryte v úkryte (ak je dostupný),
- vytvorte izolovaný uzavretý priestor - uzavrite a utesnite okná, dvere, vetráky, odstavte klimatizáciu,
- pripravte si improvizovanú ochranu dýchacích ciest, očí a odkrytých častí tela,
- zapnite rozhlas, televíziu a sledujte vysielanie,

- riad'te sa podľa vysielaných pokynov, nepodceňujte riziko,
- pripravte si evakuačnú batožinu,
- telefonujte len v súrnom prípade, nezaťažujte telefónne linky,
- poskytnite pomoc chorým, postihnutým osobám, osobám neschopným pohybu, starším osobám, postarajte sa o deti bez dozoru,
- zachovávajte rozvahu a pokoj,
- budovu opustite len na pokyn.

Pri pobyte mimo budovu

- zachovajte rozvahu, zorientujte sa podľa situácie a rozhodnite sa pre opustenie priestoru ohrozeného nebezpečnou chemickou
- vaše rozhodnutie je závislé od smeru vetra šíriaceho nebezpečnú látku zo zdroja úniku a vašej polohy; ak sa nachádzate v smere vetra a ste v časovej tiesni, okamžite vyhľadajte ukrytie v budovách a postupujte ako pri pobyte v budove.

b/ V prípade úniku nebezpečnej biologickej látky (alebo v prípade bioterorizmu)

Pri podozrení z úniku alebo pri úniku biologickej látky resp. pri použití biologických prostriedkov postupujte tak, ako pri úniku nebezpečnej chemickej látky. Zvlášť treba:

- dôsledne dodržiavať karanténne hygienické, protiepidemiologické, protiepzootické opatrenia vyhlásené OcÚ, zdravotníckou a hygienickou službou
- sledovať informácie o situácii poskytované miestnou samosprávou,
- pravidelne kontrolovať telesnú teplotu,
- hlásiť podozrenie z ochorenia, alebo zvýšený výskyt ochorení osôb a zvierat orgánom obce alebo spádovému zdravotníckemu zariadeniu, prípadne orgánom civilnej ochrany,
- obmedzovať pohyb mimo budovu a budovu opúšťať iba na nevyhnutný čas (napríklad nákup základných životných potrieb),
- priebežne uskutočňovať v rámci svojich možností dezinfekciu vo svojich bytoch a v domoch.

Pri vyhlásení karantény platí zákaz zhromažďovania sa osôb a zákaz voľného pohybu mimo uzatvorených priestorov bez nasadených ochranných prostriedkov.

c/ V prípade úniku rádioaktívnej látky

(alebo pri havárii jadrovej elektrárne)

Čo najskôr sa ukryte v uzavretej miestnosti (najlepšie v pivničných priestoroch), pokiaľ ste mohli prísť do styku s rádioaktívnymi látkami v čase, než ste sa stačili ukryť:

- pred vstupom do budovy kontaminovaný vrchný odev a obuv odložte do neprievzdušného obalu a nepoužívajte kontaminovaný odev a obuv,
- dôkladne si umyte ruky, tvár a vlasy, vypláchnite si oči, ústa, vyčistite si nos a uši,
- ak je to možné, osprchujte sa a vymeňte si bielizeň,

☀ uzavrite a utesnite okná a dvere, vypnite ventilačné a klimatizačné zariadenia,

☀ sledujte informácie v hromadných oznamovacích prostriedkoch,

☀ pripravte si prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela,

☀ jódové prípravky užite po obdržaní varovného signálu o vzniku radiačnej havárie atómovej elektrárne. Dávkovanie a spôsob použitia je uvedený v návode na krabičke alebo v informačnom letáčku, (**jódové tabletky**)

☀ zabezpečte svoje potraviny a zásoby vody pred možnou kontamináciou uložením do obalov a uložiť do chladničky, mrazničky alebo komory.

Nepoužívajte nechránené potraviny, ovocie a zeleninu,

☀ pripravte si evakuačnú batožinu,

☀ čakajte na ďalšie pokyny,

☀ postarajte sa o hospodárske zvieratá:

- zatvorte ch a dajte im zásobu krmovín a vody na dva dni,
- zásoby krmiva a vody zabezpečte pred kontamináciou prekrytím plachtou alebo fóliou z plastu a pod.

6. ČINNOSŤ V PRÍPADE ANONYMNÉHO OZNÁMENIA ULOŽENIA BOMBY

Anonymné oznámenie o uložení bomby sa často zameriava na

vyvolanie strachu a paniky. Ako objekt sú zvolené priestory s väčším sústredením ľudí. Aj keď väčšinou ide o planý poplach, treba počítať s tým, že anonymná vyhrážka môže byť uskutočnená.

Ako konať

- okamžite ohláste udalosť na linku tiesňového volania 112 alebo tel. č. 158
- ak sa udalosť týka budovy, kde sa nachádzate, okamžite opustite budovu a vzdialte sa čo najďalej od tohto priestoru
- nepodľahnite vlastnej zvedavosti
- do budovy sa vráťte až na pokyn príslušného orgánu

7. PREVZATIE PODOZRIVEJ ZÁSIELKY

Po prevzatí listu, resp. balíka zvážte skutočnosti, ktoré Vás vedú k názoru, že ide o podozrivú zásielku. Takou môže byť napr. neočakávaná zásielka od neznámeho odosielateľa s podozrivým rukopisom, zapáchajúca zásielka alebo zásielka s podozrivým rukopisom. Po otvorení môže podozrenie vyvolať sypká hmota alebo výhražný text.

Ako konať

- udalosť nahláste na linku tiesňového volania 112 alebo tel. č. 158
- podozrivú zásielku neotvárajte a netraste ňou
- zásielku uložte do igelitového vrečka alebo iného vhodného obalu
- opustite miestnosť, umyte si ruky

8. ZÁSADY SPRÁVANIA SA PRI DOPRAVNEJ NEHODE VOZIDLA PREPRAVUJÚCEHO NEBEZPEČNÉ LÁTKY

Ak ste účastníkom dopravnej nehody, pri ktorej došlo k úniku nebezpečnej látky:

- odstavte vozidlo, podľa možností mimo dosah pôsobenia nebezpečnej látky tak, aby zostala zachovaná priepustnosť komunikácie pre príchod záchranných zložiek,

- ak ste sa neočakávane ocitli v dosahu pôsobenia nebezpečnej látky zastavte motor vozidla a urýchlene opustite zamorený priestor, chráňte si dýchacie cesty vreckovkou,
- bez ohrozenia vlastného života zistite, čo sa stalo, v žiadnom prípade sa nepribližujte k havarovanému dopravnému prostriedku,
- oznámte nehodu operačnému stredisku integrovaného záchranného systému – **112** prípadne hasičskej a záchrannej službe č. t. 150, zdravotnej záchrannej službe č. t. **155**, alebo polícii č. t. **158**,
- nedotýkajte sa nebezpečnej látky ani predmetov, ktoré by mohli byť ňou kontaminované,
- po príchode záchranných zložiek sa riadte pokynmi veliteľa zásahu alebo polície.

VŽDY PLATÍ !!

- Ochranná maska a akákoľvek náhrada, slúži iba na únik z ohrozeného priestoru
- Nebezpečná látka sa pri úniku šíri v smere vetra.
- Opustenie ohrozeného priestoru voľte kolmo na smer vetra.

9. ČINNOSŤ V OBLASTI OHROZENIA POVODŇAMI A ZÁPLAVAMI

O povodniach a záplavách hovoríme vtedy, keď sa zvýšia hladiny vodných tokov, voda vystúpi zo svojich korýt a zaplaví príľahlé územie.

a/ Zásady správania sa v období povodní a záplav

Opustite ohrozený priestor.

Netelefonujte, len v prípade tiesňového volania.

V prípade vyhlásenia evakuácie dodržujte zásady pre opustenie ohrozeného priestoru, rešpektujte pokyny členov evakuačnej komisie.

V prípade časovej tiesne sa okamžite presuňte na vytipované miesto, ktoré nebude zaplavené vodou.

Nešírte paniku a nerozširujte neoverené správy.

b/ Zásady správania sa po povodniach a záplavách

Nechajte si skontrolovať stav obydlija (statické narušenie, obývatel'nosť), rozvody energií (plyn, elektrická energia), stav kanalizácie a rozvod vody.

Zabezpečte likvidáciu uhynutých zvierat, poškodených potravín, poľnohospodárskych plodín zasiahnutých vodou, riadte sa pokynmi hygienika.

Informujte sa o miestach humanitárnej pomoci.
Kontaktujte príslušné poisťovne ohľadom náhrady škôd.

10. AKÉ JE MOŽNÉ OHROZENIE OBCE POVODNIAMI A ZÁPLAVAMI?

Obyvateľstvo obce môže byť ohrozené následkami privalových dažďov a topenia snehu, čím môže prísť k rozvodneniu Podhájskeho potoka. Najviac môže byť postihnutá horná časť obce.

V prípade, že povodňovou situáciou je alebo môže byť ohrozené obyvateľstvo obce s predpokladom vážneho ich ohrozenia, môže OcÚ (právnická osoba postihnutého územia) vyhlásiť evakuáciu obyvateľstva. Evakuované obyvateľstvo by bolo umiestnené v neohrozených priestoroch s možnosťou i mimo teritóriu obce. O vyhlásení evakuácie ohrozených alebo postihnutých lokalít budete obyvateľstvo obce informované prostredníctvom oznamovacích prostriedkov.

11. ČINNOSŤ PRI NUTNOSTI URÝCHLENÉHO OPUSTENIA OHROZENÉHO PRIESTORU

V prípade, ak musíte rýchlo opustiť priestor ohrozenia alebo sa nachádzate v uzatvorených priestoroch, vykonajte nasledovné opatrenia:

- Uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny.
- Pripravte si a vezmite so sebou najnutnejšie veci (doklady, cenné veci malých rozmerov, lieky.....)
- Uzamknite byt, dom.
- Presvedčite sa, či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii.
- V prípade, ak sa vo vašom okolí nachádzajú deti, starí alebo nevládni ľudia – pomôžte im.
- Sledujte rozhlas, televíziu, miestny rozhlas atď., kde sa dozviete informácie o možnom ohrození.
- Dodržujte pokyny osôb a príslušných orgánov, ktoré zabezpečujú evakuáciu.
- Použite prostriedky improvizovanej ochrany dýchacích ciest a povrchu tela.
- Priestor opúšťajte najkratšou cestou, podľa možnosti kolmo na smer vetra.
- Vždy zachovávajte rozvahu!

VŽDY PLATÍ !!!

- ŽE OCHRANNÁ MASKA A AKÁKOLVEK NÁHRADA, SLUŽI IBA K ÚNIKU Z OHROZENÉHO PRIESTORU**
- ŽE NEBEZPEČNÁ LÁTKA SA PRI ÚNIKU ŠÍRI V SMERE VETRA**
- ÚNIK Z OHROZENÉHO PRIESTORU VOLTE KOLMO NA SMER VETRA**
- ŽE SMER VETRA ZISTÍTE NAPRIKĽAD ZDVIHNUTÍM NAVLHČENÉHO PRSTA NAD HLAVU**

12. IMPROVIZOVANÁ OCHRANA DÝCHACÍCH CIEST A POVRCHU TELA

Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sú určené na ochranu dýchacích ciest a očí, ak neboli vydané ochranné masky a prostriedky na ochranu povrchu tela. Improvizované prostriedky individuálnej ochrany sa používajú najmä pri:

- presune osôb do úkrytov,
- úniku priestoru zamoreného nebezpečnou látkou,
- prekonávaní zamoreného priestoru,
- evakuácii obyvateľstva cez zamorené územie.

Základnými pomôckami k tomu sú: sáčok z plastickej hmoty, tkaniny zo sacieho a priedušného materiálu, pitná voda, zažívacia sóda, kyselina citrónová alebo stolný ocot. Pokiaľ ide o prostriedky ochrany povrchu tela, je vhodné použiť pre ochranu hlavy čiapku, klobúk, šál, kuklu tak, aby vlasy boli zakryté a pokrývka chránila tiež čelo, uši a krk. K ochrane celého tela sú vhodné pláštenky a odevy do dažďa a gumové čižmy alebo iná vhodná obuv, ďalej tiež rukavice (gumové, kožené).

Postup improvizovanej ochrany dýchacích ciest je nasledujúci:

Tkanina (najlepšie froté) sa namočí do roztoku pripraveného z pitnej vody a zažívacej sódy pre prípad nebezpečnej chemickej látky kyslej povahy, pre prípad úniku amoniaku sa použije kyselina citrónová, resp.

kuchynský ocot (na 1 liter vody dve polievkové lyžice zažívacej sódy, resp. octu alebo jednu polievkovou lyžicu kyseliny citrónovej). V núdzovom prípade je možné použiť len pitnú vodu, pretože veľká časť nebezpečných chemických látok je aspoň čiastočne rozpustná vo vode. Takto pripravená tkanina sa priloží na dýchacie cesty.

Pri použití improvizovanej ochrany je potrebné dodržiavať nasledujúce zásady:

- Celý povrch tela musí byť zakrytý.
- Všetky ochranné prostriedky je nutné čo najlepšie utesniť.
- Na dosiahnutie vyšších ochranných účinkov kombinujte viac ochranných prostriedkov, alebo použite odev v niekoľkých vrstvách.

Pri návrate zo zamoreného prostredia je potrebné odložiť všetok vrchný odev do igelitového vreca a dôkladne zaviazať. Pokiaľ je to možné, je potrebné sa dôkladne osprchovať, otrieť do sucha a obliecť sa do čistého, nezamoreného odevu.

13. ZÁSADY PRVEJ POMOCI

PRVÁ POMOC - je súbor jednoduchých opatrení, ktoré môžu byť použité v každom čase, na každom mieste a ktoré môžu:

- zachrániť život,
- zabrániť zhoršeniu zdravotného stavu,
- urýchliť zotavenie.

Ako postupovať?

- Bez ohrozenia vlastného života zistíte, čo sa stalo,
- ako prvého vždy ošetríte najviac postihnutého,
- zabezpečíte privolanie sanitky, lekára, alebo dopravu zraneného do zdravotníckeho zariadenia.

Ako poskytnúť prvú pomoc?

- Zastavte život ohrozujúce krvácanie,
- pri bezvedomí - zaistíte voľnosť dýchacích ciest,
- pri zástave dýchania - poskytnite umelé dýchanie,
- pri zástave srdca - poskytnite nepriamu masáž srdca,

- venujte pozornosť protišokovým opatreniam.

Pamätajte !

- Nepotrebuje osobitné vybavenie - improvizujte,
- nepreceňujte svoje sily, neohrozte samého seba,
- nehýbte s postihnutým viac, ako je nevyhnutné!

14. EVAKUÁCIA OBYVATEĽSTVA

Evakuácia obyvateľstva obce môže byť realizovaná v prípade ohrozenia v dôsledku možnej povodne, prípadne po úniku nebezpečných látok u právnických osôb na území obce, Zo stacionárnych zdrojov – JEZ Jaslovské Bohunice – 25 km pásmo alebo pri ich preprave nebezpečných látok po cestných alebo železničných komunikáciach.

K riadeniu evakuácie obyvateľstva je ustanovená miestna evakuačná komisia a evakuačné zariadenia.

Miesta evakuačná komisia má 5 členov, predsedom komisie je Ladislav SCHMIDT . Miestom riadenia evakuačnej komisie je zasadačka Obecného úradu Doľany.

K organizovanému vykonaniu evakuácie sú zriadené evakuačné zariadenia:

- ☀ evakuačné stredisko v Dome kultúry J.Fándlyho k evidencii evakuovaného obyvateľstva
- ☀ miesto nástupu - Dom kultúry J.Fándlyho Doľany
- ☀ miesto ubytovania – Cirkevná základná škola a Dom kultúry J.Fándlyho

U obcí, ktorých obyvateľstvo bude evakuované určit' spôsob prepravy . V prípade samovoľnej evakuácie (vlastnými motorovými vozidlami **sú občania povinní sa zaevidovať v evakuačnom stredisko, kde im bude poskytnutá informácia o ďalšom postupe evakuácie.**

Odporúčaná hmotnosť evakuačnej batožiny: do 25 kg pre deti, do 50 kg pre dospelých

Čo vám nemá chýbať v batožine:

- Osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti malých rozmerov.
- Osobné lieky, vitamíny a nevyhnutné zdravotnícke potreby.

- Základné trvanlivé potraviny a nápoje v nepriepustných obaloch na 2 – 3 dni.
- Predmety osobnej hygieny a dennej potreby.
- Náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť.
- Prikrývka, spací vak.
- Vrecková lampa, sviečka a zápalky.
- Ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa potreby a uváženia (napr. mobilný telefón).
- Pre deti nezabudnite pribalit' hračku.

Po vyhlásení evakuácie postupujte nasledovne:

- Uzatvorte prívod plynu, vody a elektriny.
- Pripravte si a vezmite so sebou evakuačnú batožinu .
- Uzamknite byt, dom.
- Presvedčite sa, či vaši susedia vedia o vzniknutej situácii.
- V prípade, ak sa vo vašom okolí nachádzajú deti, starí alebo nevládni ľudia, pomôžte im.
- Sledujte rozhlas, televíziu, miestny rozhlas atď., kde sa dozviete informácie o možnom ohrození.
- Dodržujte pokyny osôb a príslušných orgánov, ktoré zabezpečujú evakuáciu.
- Vykonajte presun do týchto evakuačných stredísk:mesto Modra

15. UKRYTIE OBYVATEĽSTVA

Ukrytie obyvateľstva je plánované ako doplnková ochrana ohrozeného obyvateľstva v prípade, že evakuačné opatrenia nebude možné realizovať v stanovenom termíne a požadovanom rozsahu.

K zabezpečeniu ukrytia občanov má obec spracovaný plán ukrytia, v ktorom sú vytypované vhodné priestory na ukrytia.
Odporúčaná hmotnosť úkrytovej batožiny: 10 – 15 kg.

Čo vám nemá chýbať v batožine:

- Osobné doklady, dôležité dokumenty, peniaze, cennosti malých rozmerov.

- Osobné lieky, vitamíny a nevyhnutné zdravotnícke potreby.
- Základné trvanlivé potraviny a nápoje v nepriepustných obaloch na 2 – 3 dni.
- Predmety osobnej hygieny a dennej potreby.
- Náhradná bielizeň, odev, obuv, nepremokavý plášť.
- Prikrývka, spací vak.
- Vrecková lampa, sviečka a zápalky.
- Ďalšie nevyhnutné osobné veci podľa potreby a uváženia (napr. mobilný telefón).
- Pre deti nezabudnite pribalit' hračku.

Zoznam vecí, ktoré je zakázané brať do úkrytu:

- Zbrane všetkého druhu, alkohol a iné návykové látky, zapáchajúce a ľahko zápalné látky.
- Objemné predmety, kočíky, periny a pod.
- Domáce zvieratá, psy, mačky a iné.
- Zapaľovače, cigarety, ponorné variče, jedlá podliehajúce rýchlemu znehodnoteniu.

Zásady správania sa v úkrytoch :

- Správajte sa zodpovedne
- neplytvajte vodou a potravinami,
- udržiujte čistotu a poriadok,
- nepohybujte sa zbytočne po úkryte a nehovorte hlasno,
- chovajte sa pokojne, vzájomne si pomáhajte,
- nefajčite, nepoužívajte otvorený oheň a elektrické spotrebiče.

Obec podľa potreby určuje vhodné ochranné stavby použiteľné na ukrytie obyvateľstva a zabezpečuje ich potrebné úpravy. Na tieto účely eviduje celkom 47 plynotesných úkrytov, kde sa môže ukryť asi 95 % obyvateľstva. Ostatní obyvatelia budú ukryvaní v jednoduchých úkrytoch budovaných svojpomocne v zapustených alebo polozapustených objektoch (pivničných priestoroch) po vykonaní príslušných úprav. Ak nastane situácia potreby zabezpečenia ukrytia, každý vlastník rodinného alebo bytového domu obdrží od OcÚ určovací list jednoduchého úkrytu budovaného svojpomocne /JÚBS/ a metodickú pomôcku s pokynmi na jeho dobudovanie. Požiadavky na materiál potrebný na dobudovanie JÚBS si uplatní na obecnom úrade.

17. KDE DOSTANETE PROSTRIEDKY INDIVIDUÁLNEJ OCHRANY

Obec Doľany uskladňuje, ošetruje a zabezpečuje výdaj prostriedkov individuálnej ochrany obyvateľstvu mesta, pre ktoré tieto prostriedky nezabezpečujú právnické osoby alebo podnikatelia, najmä počas vojny a vojnového stavu. Týmito prostriedkami sú ochranné masky, malé ochranné filtre, ochranné rúška a detské ochranné vaky. Pre ich plynulý výdaj má obec zriadené výdajné stredisko v priestore Domu kultúry J.Fándlyho.

UPOZORNENIE!

Malé ochranné filtre (MOF) sú určené na ochranu pred účinkom rádioaktívnych látok, bojových otravných látok a pred účinkom bojových biologických prostriedkov. Nechránia vás pred účinkom nebezpečných látok ako je amoniak, chlór a pod. Okrem ochrany tváre a dýchacích ciest je potrebné chrániť aj povrch tela improvizovanými prostriedkami.

K riadeniu výdaja prostriedkov individuálnej ochrany obyvateľstva (ďalej len PIO) má obec zriadenú komisiu výdaja PIO a výdajné stredisko ktoré sa nachádza v priestoroch Domu kultúry J.Fándlyho.

K riadeniu opatrení k zabezpečeniu ochrany života, zdravia a majetku v prípade vzniku krízovej situácie (mimoriadnej situácie) má obec zriadený krízový štáb, ktorého predsedom je starosta obce. Krízový štáb má 9 členov, č. t. na krízový štáb je 033/6499 113 a 033/6499 123 .